ASOCIAȚIA PENTRU APĂRAREA DREPTURILOR OMULUI ÎN ROMÂNIA - COMITETUL HELSINKI
Bucureşti, Str. Nicolae Tonitza nr. 8A, Sector 3, Tel/Fax: 312 45 28; 312 37 11, e-mail: office@apador.org

Nr. 216 din 28 Octombrie 2015

Către **AVOCATUL POPORULUI**

Organizaţiile semnatare vă adresează CEREREA ca, în temeiul art. 13 al. 1 lit. f din Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcţionarea instituţiei Avocatul Poporului, constatând existenţa temeiurilor de fapt şi de drept,

să sesizaţi Curtea Constituţională cu excepţia de neconstituţionalitate a Ordonanţei de urgenţă nr. 43/2015 privind unele măsuri pentru asigurarea mijloacelor de transport destinate activităţii de curierat a materialelor clasificate şi pentru modificarea şi completarea unor acte normative, **întrucât adoptarea acesteia s-a făcut cu încălcarea art. 115 al. 4 din Constituţie, respectiv în lipsa unei situaţii extraordinare** care să justifice înlocuirea Parlamentului, ca putere legiuitoare, de către Guvern (putere executivă).

MOTIVELE CERERII SUNT URMĂTOARELE:

1. În ziua imediat următoare accidentului tragic din seara de 20 octombrie 2015, în care şi-a pierdut viaţa un poliţist pe motocicletă care însoţea o coloană oficială organizată pentru ministrul de interne, accident ce a pus în discuţie şi problema dacă respectivul ministru avea sau nu dreptul legal la coloană oficială, Guvernul a adoptat Ordonanţa de urgenţă (OUG) nr. 43/2015, care include şefii de partid în sfera persoanelor care pot beneficia de o coloană oficială şi care instituie regula gratuităţii protecţiei SPP pentru orice beneficiar (până acum, protecţia SPP pentru cei care nu erau demnitari în funcţie putea fi acordată doar contra cost, nu gratis).

Guvernul nu a justificat sub nicio formă urgenţa modificării în acest sens a Legii nr. 191/1998 privind organizarea şi funcţionarea Serviciului de Protecţie şi Pază.

De altfel, modificarea Legii nr. 191/1998 a fost strecurată printre modificările aduse altor legi prin OUG nr. 43/2015 și a fost prevăzută în finalul ordonanţei, mai precis în art. 4. Nu este singurul caz în care se amestecă în aceeasi OUG modificări ale mai multor legi, multe fără legătură între ele. Pot sta ca exemplu, in acest sens, OUG nr. 2/2015 şi nr.

41/2015 (și în legătura cu acestea, Avocatului Poporului i-au fost adresate cereri pentru sesizarea Curtii Constituționale).

În nota de fundamentare a OUG nr. 43/2015, se menţionează că modificarea Legii nr. 191/1998 este necesară "*... luând în considerare necesitatea asigurării protecţiei speciale a unor persoane care nu au funcţii de demnitate publică, dar care participă la luarea unor decizii de importanţă deosebită pentru activitatea statului, stabilesc realizarea unor strategii, direcţii de acţiune, influenţează adoptarea unor decizii şi se deplasează în locuri şi medii cu un anumit grad de risc*" Guvernul nu justifică, însă, de ce această modificare a legii, pe care o consideră ca necesară, este şi urgentă, adică de ce nu se poate dispune pe calea normală, a unei legi de modificare a Legii nr. 191/1998.

De asemenea, în nota de fundamentare nu se justifică nici de ce este necesar şi, mai ales, nici de ce este urgentă modificarea legii prin eliminarea obligaţiei persoanelor, altele decât demnitarii în funcţie, care solicită protecţia SPP-ului, de a plăti costul măsurilor de protecţie.

Este adevărat, în nota de fundamentare se invocă, pentru a încerca să se justifice adoptarea OUG nr. 43/2015, necesitarea respectării unor norme şi proceduri NATO. Dar, cel puţin în privinţa art. 4 al OUG nr. 43/2015 (modificarea legii SPP-ului), această justificare, în care se invocă NATO, nu are nicio legătură cu urgenţa unei intervenţii legislative prin care se extinde la şefii partidelor categoria celor protejaţi de SPP şi prin care serviciile SPP devin gratuite pentru orice solicitant/beneficiar.

Chiar dacă sărbătorile de iarnă se apropie, "cadourile" pe care SPP-ul vrea să le facă, din banii publici care tocmai i-au suplimentat bugetul, tuturor clienţilor săi, trebuie să urmeze calea constituţională a legiferării de către Parlament, iar nu calea unei ordonanţe de urgenţă, prin care Guvernul se substituie Parlamentului.

Potrivit art. 115 al. 4 din Constituţie, Guvernul poate adopta ordonanţe de urgenţă numai în situaţii extraordinare, a căror reglementare nu poate fi amânată, având obligaţia de a motiva urgenţa în cuprinsul acestora.

Întrucât, în lipsa unei definiţii legale, sintagma "**situaţii extraordinare**" nu are un alt înţeles decât cel din limbajul comun (menţionat în DEX), se poate trage concluzia că o ordonanţă de urgenţă poate fi adoptată numai în situaţii:

- cu totul deosebite, care ies din comun
- neobişnuite, nemaipomenite, formidabile, excepţionale

De asemenea, înţelesul termenului "**urgenţă**", care se referă la o condiţie esenţială pentru adoptarea unei astfel de ordonanţe, este tot cel din limbajul comun, respectiv:

- care necesită o rezolvare imediată, care nu poate fi amânat

În speţă, motivele prezentate pentru a justifica adoptarea OUG nr. 43/2015 privesc, cel mult, **oportunitatea** unei reglementări cu putere de lege, dar nu pot duce la concluzia că există o situaţie **extraordinară**, care să justifice o intervenţie de **urgenţă** a Guvernului, ca organ legiuitor, prin adoptarea unei ordonanţe de urgenţă.

În astfel de situaţii, Guvernul poate iniţia un proiect de lege şi poate solicita Parlamentului (adevărata autoritate legiuitoare, potrivit Constituţiei) să dezbată şi să adopte proiectul, eventual într-o procedură de urgenţă prevazută de reglementările parlamentare.

Deci, dacă se doreşte o anumită celeritate în adoptarea de acte normative cu putere de lege, dar nu există o situaţie cu adevărat extraordinară (ieşită din comun), Guvernul nu poate emite ordonanţe de urgenţă, ci poate doar sesiza Parlamentul cu un proiect de lege şi poate solicita dezbaterea şi adoptarea sa în procedură de urgenţă.

2. Atunci când veţi analiza dacă există suficiente temeiuri pentru a sesiza Curtea Constituţională, vă solicităm să aveţi în vedere şi pericolul pentru o societate democratică reprezentat de tendinţa de încălcare de către Guvern, indiferent de compoziţia sa şi de perioada în care a funcţionat, a prevederilor art. 115 al. 4 din Constituţie, **prin transformarea ordonanţei de urgenţă dintr-o cale extraordinară şi, de aceea, extrem de rară, de legiferare, într-un mijloc obişnuit, comun şi frecvent** prin care, practic, Parlamentul este înlocuit de Guvern în exercitarea funcţiei de legiuitor.

Astfel, după revizuirea Constituţiei din 2003, guvernele care s-au succedat au emis în **ultimii 11 ani** (2004 - 2014) un număr total de **1.547 ordonanţe de urgenţă**, în medie 141 ordonanţe de urgenţă pe an, sau **una la 60 de ore** (!), după cum urmează:

-2004 – 142 ordonanţe de urgenţă
-2005 - 210
-2006 - 138
-2007 - 157
-2008 - 228
-2009 - 111
-2010 - 131
-2011 - 125
-2012 - 96
-2013 - 115
-2014 - 94

Rezultă că **în România, în ultimii 11 ani, statul s-a aflat în situaţii extraordinare, neobişnuite, ieşite din comun, din 3 în 3 zile (mai precis, din 2,5 zile în 2,5 zile, adica din 60 de ore în 60 de ore),** iar fiecare dintre aceste situaţii extraordinare (nepercepute decât de către Guvern, probabil în baza unui simţ special) au generat câte o ordonanţă de urgenţă.

Este în mod evident neverosimil ca statul român, stat democratic şi membru al Uniunii Europene, a întâmpinat din 60 de ore în 60 de ore, în ultimii 11 ani, situaţii excepţionale, extraordinare, care i-au permis Guvernului ca, tot din **din 60 de ore în 60 de ore**, să ia locul Parlamentului şi să legifereze prin ordonanţe de urgenţă.

Singura explicaţie logică a abundenţei de ordonanţe de urgenţă este că nici Parlamentul, nici Avocatul Poporului şi nici Curtea Constituţională nu au acordat atenţia cuvenită verificării îndeplinirii condiţiei existenţei situaţiei extraordinare care să justifice adoptarea unei ordonanţe de urgenţă. Practic, autorităţile publice au ignorat şi, astfel, au lăsat fără aplicare textul art. 115 al. 4 din Constituţie, al cărui rost era şi este de a limita excesul de zel al Guvernului în emiterea de ordonanţe de urgenţă.

Urgenţa nu trebuie identificată cu nerăbdarea Guvernului de a legifera, pe motiv că Parlamentul e prea lent, ci **trebuie să rezulte dintr-o situaţie extraordinară verificabilă în mod obiectiv, similară forţei majore, care poate fi definita ca un eveniment străin de voinţa/culpa Guvernului, imprevizibil, invincibil şi inevitabil şi care, în lipsa unei reglementări imediate, prejudiciază grav interesul public.**

În acest sens, a se vedea pct. 3 şi 4 ale **OPINIEI CONCURENTE la Decizia Curţii Constituţionale nr. 55 din 5 februarie 2014,** publicată în Monitorul Oficial nr.136 din 25 februarie 2014.

În raport de motivele expuse mai sus, **vă solicităm să constataţi că există temeiuri de fapt şi de drept pentru ca, în conformitate cu art. 13 alin. 1 lit.f din Legea nr. 35/1997 privind organizarea şi funcţionarea instituţiei Avocatul Poporului, să sesizaţi Curtea Constituţională cu excepţia de neconstituţionalitate a Ordonanţei de urgenţă nr. 43/2015** privind unele măsuri pentru asigurarea mijloacelor de transport destinate activităţii de curierat a materialelor clasificate şi pentru modificarea şi completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 785 din 21 octombrie 2015, **întrucât adoptarea acesteia s-a făcut cu încălcarea art. 115 al. 4 din Constitutie, respectiv în lipsa unei situaţii extraordinare** care să justifice înlocuirea Parlamentului, ca putere legiuitoare, de către Guvern (putere executivă).

De asemenea, vă solicităm să ne comunicaţi modul de soluţionare a prezentei cereri.

Vă mulţumim.

Pentru organizațiile semnatare

Maria-Nicoleta Andreescu
Director executiv, APADOR-CH

Semnatari: organizații membre ale Rețelei pentru Apărarea Drepturilor Cetățenești :

- Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului în România – Comitetul Helsinki – APADOR-CH
- Asociația Națională a Birourilor de Consilere pentru Cetățeni
- Grupul pentru Democrație Participativă Plenum
- Asociația Miliția Spirituală
- Expert Forum
- Centrul de Resurse pentru Participare Publică
- Centrul de Asistență pentru Organizații Neguvernamentale
- Centrul pentru Jurnalism Independent
- Funky Citizens
- Centrul Român pentru Politici Europene
- Asociația pentru Monitorizarea Presei ActiveWatch

Alte organizații semnatare:

- Societatea Academică din România
- Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile
- Asociația Romanian Youth Movement for Democracy
- Institutul pentru Politici Publice
- Academia de Advocacy
- Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România
- Asociaţia DEMNITATE pentru COMUNITATE
- Asociatia Pro.Do.Mo
- Centrul Rațiu pentru Democrație și Centrul pentru Resurse Civice
- Liga Studenților Români din Străinătate
- Fundația CAESAR